

پرومان طرح جامع سلامت استان قزوین

(ضرورت، چگونگی و دستاورد)

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی قزوین
دبیرخانه سیاست گذاری سلامت استان قزوین
(گروه تخصصی سلامت و امنیت غذایی استانداری قزوین)

و

مؤسسه ملی تحقیقات سلامت جمهوری اسلامی ایران
(ایستگاه تحقیقات سلامت قزوین)

زمستان ۱۳۹۱

عنوان و نام پبلیکاتور: پرسمان طرح جامع سلامت استان قزوین (ضرورت، چگونگی و دستاوردها) / مؤلفان علی اکبر زینالو ... [و دیگران]، [به سفارش] دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی قزوین، دبیرخانه سیاست گذاری سلامت استان قزوین، کارگروه تخصصی سلامت و امنیت غذایی استانداری قزوین و مؤسسه ملی تحقیقات سلامت جمهوری اسلامی ایران (ایستگاه تحقیقات سلامت قزوین).

مشخصات نشر: قزوین: دانشگاه علوم و خدمات بهداشتی درمانی قزوین: انتشارات طب و جامعه، ۱۳۹۱.

مشخصات ظاهری: ۵۰ ص.: جدول (رنگی)، نمودار (رنگی).

شابک: 978-600-6760-03-2

وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت: مؤلفان علی اکبر زینالو، بهزاد دماری، کامل شادپور، عباس وثوق مقدم، علی اخوان ...

موضوع: سلامت بروری -- ایران -- قزوین (استان)

شناسه افزوده: زینالو، علی اکبر، ۱۳۳۳ -

شناسه افزوده: دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان قزوین. دبیرخانه سیاست گذاری سلامت استان قزوین

شناسه افزوده: استانداری قزوین. کارگروه سلامت و امنیت غذایی

شناسه افزوده: مؤسسه ملی تحقیقات سلامت. ایستگاه تحقیقات سلامت قزوین (مشترک)

رده بندی کنگره: ۱۳۹۱ ط ۴/ ۲۷/ ۸ RA

رده بندی دیویی: ۶۱۳

شماره کتابشناسی ملی: ۲۸۸۲۹۰۸

پرسمان طرح جامع سلامت استان قزوین (ضرورت، چگونگی و دستاوردها)

مؤلفان: دکتر علی اکبر زینالو، دکتر بهزاد دماری، دکتر کامل شادپور، دکتر عباس وثوق مقدم، دکتر علی اخوان،

دکتر حسین سالاریان زاده، دکتر منوچهر مهران، دکتر سعید اسکری، مهتس نوروز علی عزیزخانی

ناشر: دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی قزوین و نشر طب و جامعه

تیراژ: ۵۰۰۰ جلد

نوبت چاپ: اول

زمستان ۱۳۹۱

قیمت: ۱۵۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۷۶۰-۰۳-۲

ISBN: 978-600-6760-03-2

کلیه حقوق متعلق به دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی قزوین و انتشارات طب و

جامعه است و اقتباس از آن فقط با ذکر منبع مجاز است.

انجمن صنایع شوینده، بهداشتی و آرایشی ایران کلیه هزینه های چاپ این کتاب را تقبل کرده است.

فهرست عناوین

- سؤال (۱) طرح جامع سلامت استان قزوین به چه دلیلی شروع شد؟ ۱۱
- سؤال (۲) این رویکرد چگونه ممکن است به رفع مشکلات سلامت حال حاضر کمک کند؟ ۱۳
- سؤال (۳) رویکرد «همه با هم برای سلامت همه» چیست؟ ۱۵
- سؤال (۴) دوره زمانی انجام طرح چیست و چگونه استقرار یافته است؟ ۱۶
- سؤال (۵) دستاوردهای طرح تا کنون چه بوده است؟ ۱۹
- سؤال (۶) نفع مردم از اجرای این طرح چیست؟ ۲۳
- سؤال (۷) نحوه همکاری دستگاه‌ها در این طرح چگونه تعریف می‌شود؟ ۲۵
- سؤال (۸) شیوه مشارکت مردم در این طرح چگونه تعریف شده است؟ ۲۷
- سؤال (۹) عملیات این طرح چگونه برنامه‌ریزی و پایش می‌شود؟ ۳۰
- سؤال (۱۰) نحوه حمایت از طرح در سطح استانی، ملی و بین‌المللی چگونه بوده است؟ ۳۱
- سؤال (۱۱) برنامه‌های آینده چیست؟ ۳۲
- صایر سؤالات منتقدان و اصحاب رسانه از طرح جامع سلامت: ۳۳
- دستاوردهای طرح در مقایسه با منابع مالی صرف شده چگونه ارزیابی می‌شود؟ ۳۴
- اگر مشاورین طرح در دبیرخانه حضور نداشته باشند دستاوردهای طرح چقدر پایدار خواهد بود؟ اصولاً نقش مشاور چیست؟ ۳۶
- مشاورین و به طور کلی طرح جامع سلامت چقدر نقدپذیر است؟ ۳۷

- ۳۸ ■ چرا سه سال پس از شروع طرح هنوز مردم خدمات ملموس دریافت نکرده‌اند؟
اصولاً تغییر در رفتارهای مردم و شاخص‌های سلامت در سطح بیماری، مرگ و آسیب‌ها چند سال وقت می‌خواهد؟
- ۴۰ ■ آیا مشارکت مردم تشریفاتی است؛ راهکار جدی کردن آن چیست؟
- ۴۱ ■ مشکلات اجرایی و چالش‌های طرح چه بوده است؟ آیا روند طرح جامع به سهولت طی شده است؟
- ۴۳ ■ علت درج کلمه «جامع» در طرح چیست؟ این طرح در ادامه چگونه نام‌گذاری خواهد شد؟
- ۴۵ ■ آیا پروژه محوری درست است و راهکاری برای تداوم سلامت‌نگری دستگاه‌ها است؟
- ۴۶ ■ طرح جامع سلامت چه دستاوردها برای دانشگاهیان داشته و خواهد داشت؟
- ۴۷ ■ اصول بنیادین و ارزش‌های مورد اجماع طرح جامع سلامت چیست؟

زمینه‌های اجرایی ابتکار طرح جامع سلامت استان قزوین به سال ۱۳۸۶ برمی‌گردد، در این سال توافق جمعی مدیران ارشد استان موجب شد تا در یک برنامه عملیاتی مدون دستگاه‌های استان در کنار مردم برنامه‌ریزی برای سلامت خود را تجربه کنند، این اقدام با استقرار برنامه در سال‌های گذشته نماد کار تیمی در سطح استان و کشور محسوب شده و به نوعی توانسته است در طول چهار سال گذشته سرمایه اجتماعی برای اقدامات سلامت محور در سطح استان را افزایش دهد و این حداقل دستاوردی است که می‌توان به آن تکیه کرد، در سال ۱۳۸۸ این اقدام به عنوان یک ابتکار در نظام سلامت ملی به تأیید وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی رسید و موجبات بازدید کمیسیون بهداشت و درمان مجلس و کارشناسان دفتر منطقه مدیریتانه شرقی سازمان بهداشت جهانی را در سال ۱۳۸۹ فراهم آورد.

یکی از ارزش‌های کاری متولیان این طرح که در قالب کمیته راهبردی طرح جامع سلامت استان شکل گرفت «مستندسازی و بازخورد به مخاطبان» بود، در همین راستا اصحاب رسانه، منتقدان و حامیان همواره سؤالاتی داشته‌اند که پاسخگویی به آنها ضروری می‌نمود، ضمن آن که این پرسش و پاسخ سندی برای آیندگان فراهم می‌آورد تا همگان از چند و چون طراحی و استقرار طرح جامع سلامت استان قزوین آگاهی یابند. اکنون که در تابستان ۱۳۹۱ این متن نوشته می‌شود تجربیات این طرح حداقل در چهار جلد کتاب به شرح زیر تدوین و منتشر شده است، توزیع کتاب اول در سال ۱۳۸۸ موجب شد تا در چند استان نیز این اقدام شروع شود:

○ روش و نتایج برنامه جامع سلامت استان در سال ۱۳۸۷؛ کتاب سبز

• روش استقرار طرح جامع و تجربیات برآمده از آن در سال‌های ۱۳۸۸ و ۱۳۸۹؛
کتاب سفید

• روش تداوم استقرار طرح جامع و تجربیات برآمده از آن در سال ۱۳۹۰؛ کتاب

قرمز

• راهنمای «یانجیان سلامت»، ویژه اعضای خانه مشارکت مردم در سلامت استان
به منابع فوق باید گزارش‌های پروژه‌های سلامت محور هر دستگاه را نیز اضافه کرد
که در حال ویرایش و انتشار است. خوشبختانه حاصل جمع این تجربه توسط گروه
مشاورین و با همت مسئولان استانداری، دستگاه‌ها و حمایت وزارت بهداشت، درمان و
آموزش پزشکی به نظام‌نامه «مدیریت سلامت همه جانبه استان» تبدیل شده است، این
نظام‌نامه شامل یک آیین‌نامه و بیش از بیست شیوه‌نامه اجرایی است که مقرر گردیده
است پس از نظرخواهی در سطح ملی به تصویب مراجع مرتبط در وزارت بهداشت،
درمان و آموزش پزشکی و همچنین شورای عالی سلامت و امنیت غذایی کشور برسد و
به سایر استان‌ها ابلاغ گردد، همزمان بسته توانمندسازی دانشگاه‌ها و استانداری‌ها با
مشارکت مؤسسه ملی تحقیقات سلامت جمهوری اسلامی ایران آماده شده است تا در
صورت تصویب و ابلاغ نظام‌نامه مذکور، آموزش دانشگاه‌ها و انتقال تجربیات مجموعه
استانی در این زمینه آغاز گردد.

کتابچه حاضر یکی از ابزار پاسخگویی است و امید آن می‌رود که با مطالعه آن سهم
مشارکت کلیه ذینفعان در ماه‌ها و سال‌های آتی افزایش یابد و این همکاری جمعی و
دستاوردهای آن به فراموشی سپرده نشود.

دبیر خانه سیاست‌گذاری سلامت استان قزوین

(کار گروه تخصصی سلامت و امنیت غذایی استانداری قزوین)